

divadlo

Ne jen parodie

Nová sezóna v Divadle Petra Bezruče v Ostravě začíná zítra představením ŽEBRÁČKÉ OPERY od Johna Gaye. Před prázdninami se hrála ŽEBRÁČKÁ OPERA v jednom večeru s další Gayovou hrou POLLY. POLLY na ni navazuje tematicky, ale je samostatnou hrou. Proto se kolem herců v nových převlecích a rolích v druhé půli vytvořilo pozorné a zvědavé napětí. Diváci hledali v POLLY přímočaré pokračování předcházejícího děje. Příběh jako by skutečně pokračoval, neboť oba hrdinové Mackie a Polly jsou v něm hlavními aktéry, ale zároveň se zaplétal do nových kombinací, takže mátl i draždil zároveň. — Přesto zážitek z obou her byl svým způsobem nový, skoro originální. Polly a kapitán Macheath, si padají do náruče, věrná láska zvítězila, a ačkoli to všechno byla parodie, výsledkem byl zážitek plný životné radosti. Trochu paradoxní. Ale spojení parodie s věčnou romantikou velkých lásek a velkých individuálních osudů, to je dnes potřebná estetická sloučenina, ukáží smysl pro cudnost a ironii. Parodie nám také dává v skrytu vychutnat všechnu touhu po romantickém osudu. Čas nás proměnil. Už se nedovedeme jen chchtat pirátům, zlodějům či beznadějně zamilovaným dcerám gangsterů. V jejich jarmarečních osudech (na pohled) hledáme ztracenou jednotu člověka, který žil svobodně svými vášněmi, věřil jim a pečtil jimi své srdce. A právě to se dá navýsost přesvědčivě ukázat na lidech společností vyvržených a pronásledovaných, neboť jejich city, vyrůstající z riskantního životního postavení, jsou mohutnější, bezprostřednější a nebezpečnější, a snad se to dá říci, i básnivější. Jevištní parodie a ironie jim dodávají nesentimentální rovnováhu. V psychologickém dramatu by herec neunesl nadnesenost osudů, neuhrál by je, bránil by mu v tom stud, ale v parodii se může rozmáchnout a přetáhnout. Jsme za to herci povděční, smějeme se k slzám, ale kdo ví, zda to nejsou víc slzy dojetí.

V takovém divadelním světě se

očíl i Jan Filip v roli kapitána Macheathe jako doma. Byl to mrštný, naivní, vážný a prohnaný mladý muž a patřil do svého podsvětí stejně přirozeně, jako do svých lásek, do svých songů a do svého tvrdáku. Je v této roli pramenem pevné, ukázněné, ale zároveň jemné herecké energie, která se nevytlévá navenek v gejzírech akcí, ale přitahuje, vtahuje a vzbuzuje trvalou pozornost. Kapitán Macheath je druhá role Jana Filipa — po řediteli v Ptákovině — kde prokazuje zvláštní uzpůsobení k povahokresbě hrdinů s vnitřním světem organizovaným kolem vychytralého přesvědčení, že svět je tady k tomu, abychom jej zdvořilým způsobem vykořistili a mezapomněli přitom na svou eleganci a potřeby širokého srdce.

Velmi úspěšným partnerem Jana Filipa byl Chmaták Bohuslava Čvančary. Jeho herectví je výrazně kontrapunktické, dovědlo se s jistotou prosadit tam, kde je dobrý partner. Srdečný výkon v roli pana Dukáta podal L. Eliáš j. h. Byl jednoduchý v dikci i gestu a v té prostotě a jednoduchosti je charakterotvorná moc, vzbuzující důvěru. Polly Jany Postlerové měla přísnou, umíněnou, jemnou dívčí krásu, ale zároveň dramatickou nosnost, o níž přesvědčila i v předešlých rolích. Z dalších rolí zůstal mi po prázdninách v paměti Jan Odl jako anděl strážný, Indiňák Dvořák jako zmetek Burns a Štěpánka Ranošová v roli paní Práskáčové.

Divadlo má obě hry — POLLY i ŽEBRÁČKOU OPERU — uvádět v nové sezóně jako dva samostatné večery. Inscenace to budou jistě kratší a prostší, snad i jadrnější a přehlednější. Nebudou však mít kus té divadelní poezie, která se rodí z recese anebo tvrdohlavé potřeby potvrdit, že i z prostého setkání dvou dramatických děl může zajiskřit něco, co se podobá kráse.

Obě hry úspěšně režíroval Šaša Lichý, hudbu s několika výraznými songy složil Jan Tomšiček a variabilní dřevěnou scénu připravil Otakar Schindler.

ZDENĚK KRČMÁŘ

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Svobodné slovo, Brno

- 3. XI. 1970

ze dne

Úterý 3. listopadu 1970.

Konec Mackie Messera

POSLEDNÍ premiérou ostravských bezručovců těsně před jejich odjezdem na divadelní festival do Benátek byla Gayova Polly. Byla to skutečná premiéra, i když hra sama byla již před nedávnem uvedena se Žebráckou operou. Byla to premiéra i proto, že tehdy se Polly hrála ve zkrácené podobě. Nynější úprava režiséra představení Šaši Lichého dává hře otevřený konec, který více odpovídá současnému, komediálnímu vyznění hry.

Z hereckých představitelů výrazně vystupuje do popředí jemná a čistá Polly Jany Postlerové, která dovedla přesvědčit lyrickým zápalem své cesty za láskou a přirozeně přecházela z role mluvené do její zpívané části. Nutno přiznat, že herecký zpěv, vůbec byl předností všech, jimž k tomu role poskytla příležitost. Z dalších ženských postav měly větší možnost rozvinutí herecké akce Johana Tesařová v úloze žensky protěle Lucy. Stejně by bylo možno charakterizovat, ovšem s jinými znaky ženské vychytralosti, i Št. Ranošovou a Marii Vikovou v úlohách paní Dukátové a Indiňanky Damaris, nebo Dianu Šlundrovou Blanky Meierové. Z mužských úloh ustupuje v Polly do pozadí ústřední postava Žebrácké opery Macheath, což ale ne-

ní na újmu výkonu šarmantního Jana Filipa. Plastičtější jsou autorem propracované postavy Ben Chmatáka a pana Dukáta, které zdařile interpretují Bohuslav Čvančara a Luděk Eliáš. Z početné řady dalších připomeňme alespoň jmény ještě Ludmilu Bednářovou, Jana Odla, Al. Postlera, J. Těšitele, M. Sovu a V. Roštlapila.

Představení se odehrává na stejné scéně, jakou připravil pro Žebráckou operu Ot. Schindler, a s písničkovou hudbou Jana Tomšička, která ponechává v kantiléně dostatek prostoru pro výrazný zpěvný přednes ve stylizovaných intonacích současné melodiky.

ars